

Ordføreren (Liebe): Jeg skal tillade mig paa Udvalgets Vegne at fremsætte nogle indledende Bemærkninger. Naar det i Begyndelsen af Udvalgets Betænkning hedder, at hele Udvalget har været enigt om at finde Lovforslaget, saaledes som det er oversendt til Landstinget fra Folketinget, uantageligt, saa bør det dog nævnes, at Mindretallet seer dette paa en anden Maade end Fleertallet, hvilket jo forøvrigt ogsaa tilbeels fremgaaer af Betænkningens øvrige Indhold. Mindretallet vilde ikke i og for sig have Noget imod at slutte sig til Lovforslaget, saaledes som det er indkommet her i Thinget, men har kun erklæret sig imod Vedtagelsen, fordi efter Ministerens Udtalelser i alt Fald et saaledes affattet Lovforslag ikke nu vilde kunne ventes endelig gennemført; altsaa kun forsaavidt og ikke af Hensyn til Lovforslaget i og for sig er det, at Mindretallet fraraader Vedtagelsen. — Fleertallet har efter den almindelige Betragtning af Sagen, som er udviklet i Betænkningen, ikke havt nogen stor Opfordring til at klare for sig selv, om Anstuelserne hos dets enkelte Medlemmer, naar det gjaldt en virkelig Afgjørelse af Sagens Realitet, vilde kunne være ganske eens. Jeg troer just heller ikke, at det vilde være sandsynligt, at vi Fire, der udgjøre Fleertallet, naar det skulde gjælde Sagens Ordning i Realiteten, vilde kunne see den ganske paa samme Maade. Men desuagtet, naanseet Forskjellighederne ellers iøvrigt, have vi dog havt Lethed ved at blive enige om det, der er udtrykt i Betænkningen, nemlig, at Sagen ikke kan siges i Møblisset at foreligge saaledes forberedt og saa alsidigt overveiet, at den nu burde fremmes. Vi have navnlig, som ligeledes udviklet i Betænkningen, savnet al kirkelig Medvirkning, en Medvirkning, som ved Sager af denne Bestaaffenhed forekommer os at være væsentlig. Det kan jo ikke nægtes, at hvor megen Betydning der end allerede maatte tillægges dette Lovforslag i reent borgerlig Henseende, saa er det jo dog ogsaa og navnlig dybt indgribende i Folke-

kirkens Forhold, saaledes at de kirkelige Interesser derved ere fremtrædende, og den kirkelige Medvirkning derfor ogsaa endog blot efter Forholdenes egen Natur ønskelig. Vi have derfor heller ikke i Udvalget fundet det fornødent, for at tilegne os en saadan fælles Erkjendelse, at komme dybt ind paa det store Spørgsmaal om den sande Betydning af Grundlovens Bud: „Folketirkens Forsatning ordnes ved Lov“. Men hvor forskjellige end Meningerne kunne være om den sande Opfattelse af dette Grundlovens Bud, og hvor forskjellig man kan være findet i Henseende til at ville lægge Mere eller Mindre ind deri til særlig Betydning for de kirkelige Interesser, troe vi dog, at det ikke let vil kunne møde Modsigelse fra nogen Side, at Rigsdagen umuligt kan siges at være stillet ganske paa samme Maade til kirkelige som til borgerlige Sager. Hvor indbyrdes afvigende Meningerne, som sagt, end kunne have vilst sig at være, saa har det dog til alle Tider været saa temmelig erkjendt hos Alle, at, naar der paa Rigsdagen skulde behandles og voteres Love, der angik de kirkelige Anliggender, maatte man i alt Fald have et Bidrag fra Kirkens Side til Løsningen deraf, et Bidrag, om hvis Tilblivelsesmaade der til forskjellige Tider og hos forskjellige kan have været forskjellige Anstuelser, men som dog i sin mindste Skikkelse maatte være et saadant, der fremkom ved en Henvendelse til Biskopper og Landemoder. Det er, hvad der jo dog ogsaa er aabenbart, at der bør gives de Vedkommende Leilighed til at yttre sig om Sagen, Leilighed til at give et Bidrag til Sagens meest hensigtsmæssige Løsning, og et Andet den modsaaende Overlighed, at man skulde lade Afgjørelsen ganske beroe paa en saadan Udtalelse som i sig selv afgjørende. Dette Sidste er ikke det, Udvalget er Tolk for; Udvalget mener ikke, at Rigsdagen skulde give Sagen fra sin Haand over i en anden Haand saaledes, at ikke Rigsdagen selv havde den afgjørende Indflydelse paa Sagen, selv sit Afgjørelsen af den, men vor Mening er kun, at under den fuld-